

розрахунок курсових різниць у суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Дослідження проблемних аспектів обліку курсових різниць стане предметом наступних наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 (МСБО 21). Вплив змін валютних курсів від 01.01.2012 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

3. Рета М. В. Облікове забезпечення операцій в іноземній валюті: окремі аспекти. *Молодий вчений*.. 2017. № 2 (42). С. 312-318.

4. Сисюк. С. В. Бенюк І. Д. Курсові різниці та балансова вартість іноземної валюти: особливості обліку та визначення. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. 2010. Вип. 25(1). С. 66-70.

5. Сисюк С.В., Кулинич Д.З. Принципи формування та оприлюднення фінансової звітності за міжнародними стандартами. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії» (25 квітня 2020 року). Дніпро: ПДАБА, 2020. С. 97-101

Наталія Кондратович

ОБЛІК РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Українська економіка стає все більш відкритою для міжнародних стосунків, а вихід українських підприємств на зовнішні ринки є необхідним та очевидним. При цьому важливо правильно прописати платіжні умови в зовнішньоекономічному контракті, адже від цього залежить результат експортно-імпортової операції. Розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності з усіма своїми проблемами і протиріччями є своєрідним еталоном дієвого та ефективного здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, а тому дослідження схеми обліку розрахунків і цій сфері є надзвичайно важливим. Науково-методологічну базу з питань обліку операцій в іноземній валюті присвячено праці вітчизняних науковців: Ф. Бутинця, Т.

Демчук, І. Жиглей, Л. Кадуріна, Ю. Лисенко та інших учених. На даний момент досі повністю нерозкритою залишається тема особливостей обліку міжнародних розрахунків українських підприємств.

Зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України і іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудова на взаємостосунках між ними, як на території України, так і за її межами. Розрахунки за експортно-імпортними операціями здійснюються у безготівковій формі [4]. Бухгалтерський облік розрахунків з іноземними контрагентами можна поділити на такі складові: – облікове відображення розрахунків з постачальниками та підрядниками за імпортом товарів і послуг; – облікове відображення розрахунків з покупцями та замовниками за експортом товарів і послуг; – облікове відображення розрахунків з іншими кредиторами та дебіторами (посередниками в експортно-імпортних операціях тощо) [2; 3].

Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій передбачено рахунки для облікового відображення розрахунків з вітчизняними (361) та іноземними (362) покупцями і замовниками, а також вітчизняними (631) та іноземними (632) постачальниками і підрядниками. О. Степаненко та А. Шинкаренков [5] пропонують вести аналітичний облік субрахунків 371 «Розрахунки за виданими авансами» та 681 «Розрахунки за авансами одержаними» в розрізі національної та іноземної валюти. Є. Арська [1] пропонує аналітичний облік на рахунку «Розрахунки з покупцями і замовниками» вести за географічними сегментами (за місцями розташування ринків збуту) в розрізі покупців і контрактів. Аналогічно, на нашу думку, варто побудувати аналітичний облік на таких рахунках як розрахунки з іноземними постачальниками, розрахунки за виданими та одержаними авансами і розрахунки з іншими дебіторами та кредиторами в іноземній валюті, а також розрахунки за претензіями (рис. 1).

Саме аналітичний облік забезпечить формування достовірної, повної та зрозумілої інформації користувачам про потенційних контрагентів підприємства, кількість укладених та виконаних контрактів. Виділення аналітичних рахунків забезпечить розмежування та достовірність облікової інформації для потреб податкових розрахунків.

Отже, питання розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності є специфічним та відрізняється від розрахунків, які здійснюють підприємства на внутрішньому ринку. Оптимальною формою розрахунків для вітчизняних експортерів визначено банківський переказ (аванс) та акредитив. Щодо імпортних операцій, то найефективнішою та найменш витратною формою здійснення розрахунків буде банківський переказ (наступна оплата).

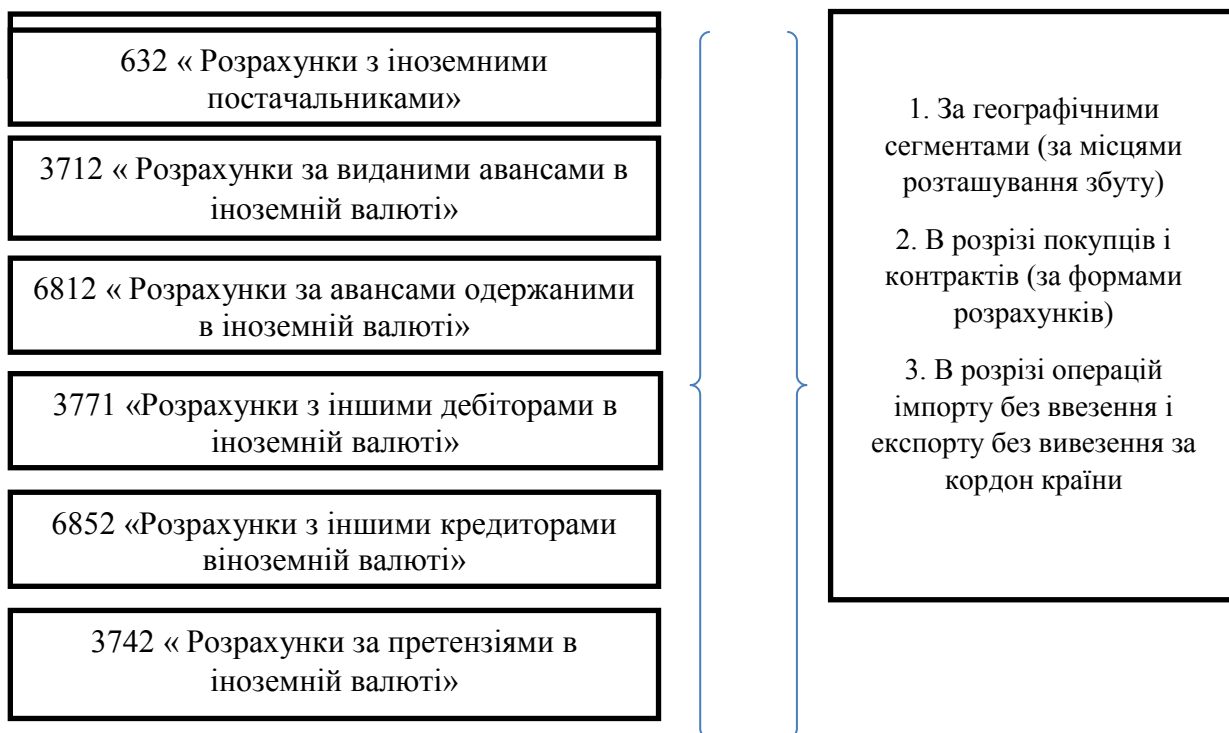

Рис. 1. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з іноземними контрагентами

З метою формування достовірної та повної інформації про здійснення розрахунків за експортно-імпортними операціями запропоновано виділити окремі субрахунки другого порядку в синтетичному обліку. Зокрема, для розрахунків за авансами, з іншими дебіторами та кредиторами та за претензіями. Аналітичний облік розрахунків потрібно вести за географічними сегментами, тобто за місцями розташування ринків збуту, в розрізі покупців, постачальників і контрактів (за формами розрахунків), а також в розрізі операцій імпорту без ввезенням і експорту без вивезення за кордон країни.

Список використаної літератури

1. Арская Е. В. Организация аналитического учета расчетов с иностранными покупателями за отгруженные на экспорт товары. *Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта» 2005.* Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005. Том 81. С. 6-9.

2. Гордополов В.Ю. Організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку валютних операцій в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю. *Економіка та держава.* 2018. № 5. С.71-77.

3. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. С. О. Кузнецова. Х.: Видавництво Іванченко І. С. 2019. 221 с.

4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

5. Шинкаренко А.В. Бухгалтерський облік експортно-імпортних операцій. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. Кіровоград: КНТУ, 2015. Вип. 7, ч. II. С. 254.

Михайло Корчинський

ЛІЗИНГОВІ ОПЕРАЦІЇ В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ДІЯЛЬНОСТІ : ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Практика купівлі-продажу основних засобів на умовах фінансового лізингу сьогодні досить поширена серед суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Діяльність у сфері зовнішньоекономічній, що пов'язана з орендними взаємовідносинами – є орендними операціями в зовнішньоекономічній діяльності, які регулюються такими нормативними документами: Цивільним кодексом, Господарським кодексом, ПСБО 14 «Оренда», МСФЗ 17 «Оренда», Законом України «Про оренду державного та комунального майна».

Зважаючи на відсутність визначення поняття «зовнішньоекономічні орендні операції» в чинному законодавстві та виділення суттєвих характеристик категорії «оренда» у нормативних документах під зовнішньоекономічними орендними операціями розуміють господарські операції суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що побудовані на взаємовідносинах між вітчизняними та іноземними суб'єктами господарювання та полягають у передачі необоротних активів орендодавцем орендарю, на строк та плату, встановлену договором оренди. Однією із своєрідних форм оренди є лізинг, тому в сфері зовнішньоекономічної діяльності виникає явище міжнародного лізингу. Слід відзначити, що окремої законодавчої бази для регулювання міжнародного лізингу в Україні немає, однак, у 2006 році Україна приєдналася до Конвенції про міждержавний лізинг [1]. Даним документом визначено, що «міжнародний лізинг – це лізингова діяльність, в якій беруть участь лізингові компанії та господарюючі суб'єкти будь-яких двох і більше іноземних держав».

Як зазначає Л.І. Хомутенко [2] «у формі міжнародного лізингу може використовуватися будь-який різновид лізингових угод. У міжнародній практиці найбільш застосовуються три основні види лізингових угод: лізинг з умовним продажем, чистий лізинг, лізинг з опціоном. Окрім цього, не менш цікавим є леверидж-лізинг. Форма леверидж-лізингу, є однією з найбільш складних різновидів лізингових операцій, оскільки передбачає багатоканальне